

Istatutu Ispetziale de sa Sardigna
Lege Costitutzionale 26 freàrgiu 1948 n°3

Publicada in sa Gazeta Ufitziale de su 9 de martzu 1948, n°58.

TÌTULU I – Costituzione de sa Regione

Artìculu 1

Sa Sardigna cun sas ìsulas suas est custituida in Regione autonoma frunida de personalidade giurìdica intro s'unitàde polìtica de sa Repùblica Italiana, una e indivisibile, subra sa base de sos printzìpios de sa Costituzione e in cunforma a custu Istatutu.

Artìculu 2

Sa Regione autònoma de sa Sardigna tenet comente cabu-de-logu Casteddu.

TÌTULU II – Funtziones de sa Regione

Artìculu 3

In armonia cun sa Costituzione e sos printzìpios de s'ordinamentu giurìdicu de sa Repùblica e cun su respetu de sos òbrigos internatzionales e de sos interessios natzionales, e finas de sas normas fundamentales de sas reformas econòmicu-sotziales de sa Repùblica, sa Regione tenet sa potestade legislativa in sas matèrias chi s'ghint:

- a) ordinamentu de sos ufizios e de sos entes amministrativos de sa Regione e istadu giurìdicu e econòmicu de su personale;
- b) ordinamentu de sos entes locales e de sas circoscrizioni issoro;
- c) politzia locale urbana e rurale;

- d) agricultura e forestas, bonificas minores e òperas de megioru agràriu e fundiàriu;
- e) traballos pùblicos de interessu esclusivu de sa Regione;
- f) edilìtzia urbana e urbanìstica;
- g) trasportos cun lìneas automobilìsticas e tranviàrias;
- h) abbas minerales e termales;
- i) cassa e pisca;
- l) esertzìtziu de sos deretos demaniales de sa Regione subra sas abbas pùblicas;
- m) esertzìtziu de sos deretos demaniales e patrimoniales de sa Regione chi pertocant mineras, cavas e salinas;
- n) usos tzìvicos
- o) artisanadu
- p) turismu, indùstria de albergos;
- q) bibliotècas e museos de entes locales.

Artìculu 4

In sos lìmities de s'artìculu antepostu e de sos printzìpios apostivados dae sas leges de s'Istadu, sa Regione emanat normas legislativas subra sas materias chi sighint:

- a) industria, cummèrtziu e esertzìtziu industriale de sas mineras, cavas e salinas;
- b) istituzione e ordinamentu de sos entes de crèditu fundiàriu e agràriu, de sas càscias de respàrmu, de sas càscias rurales, de sos montes granàticos e de imprenda e de àteras siendas de crèditu de caràtere regionale e autorizatziones de custas;
- c) òperas de bonifica mannas e mesanas e de trasformatzione fundiària;
- d) Ispropriatzione pro utilidade pùblica chi non pertochet a òperas de cumpetèntzia istatale;
- e) produtzione e distributzione de s'energia elètrica;
- f) lìneas marìtimas e aèreas de cabotàgiu intre sos portos e sos iscalos de sa Regione;
- g) assuntzione de serbìtzios pùblicos;
- h) assistèntzia e benefitzèntzia pùblica;
- i) igene e sanidade pùblica;

- l) cumpetènzias de frunimentu alimentare;
- m) ispetàculos pùblicos.

Artìculu 5

Francu sa cumpetènzia previdida in sos duos artìculos antepostos, sa Regione tenet sa facultade de adequare a sas esigènzias particulares suas sos disponimentos de sas leges de sa Repùblica, emanende normas de integrazione e atuatzione, subra sas matèrias chi sighint:

- a) istrUZIONE de ogni òrdine e gradu, ordinamentu de sos istùdios;
- b) traballu, previdènzia e assistènzia sotziale;
- c) antighidades e Bellas Artes;
- d) in sas àteras matèrias prevididas dae leges de s'Istadu.

Artìculu 6

Sa Regione esertzitat sas funtziones amministrativas in sas matèrias in sas cales tenet potestade de legiferare a norma de sos artt. 3 e 4 francu cussas atribuidas a sos entes locales dae sas leges de sa Repùblica.

Sa matessi Regione esertzitat in prus sas funtziones amministrativas chi siant delegadas dae s'Istadu.

TITULU III – Finànzias – Demàniu e patrimoniu

Artìculu 7

Sa Regione tenet una finànzia sua, coordinada cun cussa de s'istadu, in armonia cun sos printzìpios de sa solidariedade nazionale, in sos modos apostivados dae sos artìculos chi sighint:

Artìculu 8

Sas intradas de sa Regione sunt custituidas:

- a) dae sos sete dècimos de totu sas impostas subra su rèditu de sas personas físicas e subra su rèditu de sas personas giurìdicas cuberadas in su territòriu de sa regione;
- b) dae sos noe dècimos de totu sas impostas subra su bullu, de registru, ipotecàrias, e su cunsumu de s'energia elètrica e de sas tassas subra sas cuntzessiones governativas collidas in su territòriu regionale;
- c) dae sos chimbe dècimos de sas impostas subra sas sutzessiones e donatziones cuberadas in su territòriu de sa regione;
- d) dae sos sete dècimos de totu su chi si collit dae sas ritentas a sa fonte de sas cales a s'articulu 23, D.P.R. 29 cabudanni 1973, n°600, operadas dae impresas industriales e cummertziales chi ant sa sea tzentrale in sa regione subra sos emolumentos pagados a sugetos chi prestant s'òpera issoro in sa sea tzentrale e in sos istabilimentos e impiantios chi sunt in su territòriu regionale, e finas de cussas operadas dae impresas industriales e cummertziales chi ant sa sea tzentrale foras dae su territòriu subraditu subra sos emolumentos pagados a sugetos chi prestant s'òpera issoro in istabilimentos e impiantios chi sunt in su territòriu regionale; sas retentas a sa fonte fatas dae impresas industriales e cummertziales cun sea tzentrale in sa regione subra sos emolumentos pagados a sugetos chi prestant s'òpera issoro in istabilimentos e impiantios chi sunt foras dae su territòriu regionale, pertocant in totu a s'Istadu;
- e) dae sos noe dècimos de s'imposta de fabricatzione subra totu sos produtos chi nde apant càrrigu, collida in su territòriu de sa regione;
- f) dae sos noe dècimos de sa cuota fiscale de s'imposta erariale de cunsumu chi pertocat a su monopòliu de sos tabacos cunsumidos in sa regione;
- g) dae una cuota de s'imposta de su balore atzuntu cuberada in su territòriu de sa regione, inclùida cussa chi pertocat a s'importatzione, inetada dae sos rimbursos fatos in cunforma a s'articulu 38-bis de su decretu de su Presidente de sa Repùblica, 26 Santu Gaini-Ladàmini 1972, n°633, e modificatziones imbenientes de determinare a manera preventiva pro ogni annu finantziàriu in abatu intre Istadu e sa regione, in relata a sos gastos netzessàrios pro acumprìre sas funtziones normales de sa regione;

- h) dae sos cànones pro sas cuntzessiones idroelètricas;
- i) dae impostas e tassas subra su turismu e dae àteros tributos suos chi sa Regione tenet sa facultade de istituire cun lege in armonia cun sos printzìpios de su sistema tributàriu de s'Istadu;
- l) dae sos rèditos chi derivant dae su patrimoniu e dae su demàniu suo;
- m) dae cuntributos istraordinàrios de s'Istadu pro pranos particulares de òperas pùblicas e de trasformatzione fundiària.

Artìculu 9

Sa Regione podet affidare a sos òrganos de s'Istadu s'averiguamentu e su cuberu de sos tributos suos. Sa Regione collaborat a s'averiguamentu de sas impostas erariales subra sos rèditos de sos sugetos cun domitzìliu fiscale in su territòriu suo. Pro custu fine sa giunta regionale tenet facultade de sinnalare, intro su 31 de nadale-idas de s'annu in antis a cussu in su cale iscadit su tèrmine pro s'averiguamentu a sos ufitzios finantziàrios de s'Istadu in sa regione, datos, fatos e elementos de rilevàntzia pro sa determinatzione de unu imponibile prus mannu, frunende ogni documentazione idònea chi la potzat cumproare.

Sos ufitzios finantziàrios de s'Istadu in sa regione sunt obrigados a relatare a sa giunta regionale subra sos provvedimenti adotados pro more de sos indicos retzidos dae sa regione matessi.

Articolo 10

Sa Regione, pro favorèssere su disvilupu econòmicu de s'Isula, podet dispònneru, in sos lìmities de sa cumpetèntzia tributaria sua, esenziones e giuamentos fiscales pro sas impresas noas.

Artìculu 11

Sa Regione tenet facultade de emìtere imprestidos internos garantidos dae issa a manera esclusiva, pro providere a

investimentos in òperas de caràtore permanente, pro una cifra annuale chi non depet essere prus arta de is intradas ordinàrias.

Artìculu 12

Su regime doganale de sa Regione est de cumpetèntzia esclusiva de s'Istadu. Ant a èssere istituidos in sa Regione puntos francos.

Artìculu 13

S'Istadu cun su cuncursu de sa Regione disponet unu pranu orgànicu pro favorèssere sa rinàschida economica e sotziale de s'Ìsula.

Artìculu 14

Sa Regione, in su territòriu suo, sutzedet in sos benes e in sos deretos patrimoniales de s'Istadu de natura immobiliare e in cussos demaniales, sende escludu su demàniu marìtimu.

Sos benes e deretos chi pertocant a servìtzios de cumpetèntzia istatale e a monopòlios fiscales abbarrant a s'Istadu finas a cando siat in dura custa cundizione.

Sos benes immobiles situados in sa Regione, chi non siant de proprietade de argunu, andant a su patrimoniu de sa Regione.

TITOLO IV – Òrganos de sa Regione

Artìculu 15

Sunt òrganos de sa Regione: su Cunsìgiu regionale, sa Giunta Regionale e su Presidente de sa Regione.

In armonia cun sa Costituzione e sos printzìpios de s'ordinamentu giurìdicu de sa Repùblica e cun s'osservàntzia de cantu dispostu dae custu tìtulu, sa lege regionale, aprovada dae su Cunsìgiu

regionale cun sa majoria assoluta de sos cumponentes suos, determinat sa forma de governu de sa Regione e, a manera ispetzìfica, sas modalidades de eletzione, subra sa base de printzìpios de rapresentatividade e de istabilidade, de su Cunsìgiu regionale, de su Presidente de sa Regione e de sos cumponentes de sa Giunta regionale, sos raportos intre òrganos de sa Regione, sa presentada e s'aprovu de sa motzione motivada de discunfiàntzia contras a su Presidente de sa Regione, sos casos de inelegibilidade e de incumpatibilidade cun sas càrrigas anteditas, e finas s'esertzìtiu de su deretu de iniziativa legislativa de su pòpulu sardu e sa disciplina de su referendum regionale abrogativu, propositivu e consultivu.

Sende de cunsighire s'echilibriu de sa rapresentàntzia de sos sessos, sa lege matessi promovet cunditziones de paridade pro s'atzessu a sas consultatziones elettorales. Sas dimissiones in pari tempus de sa majoria de sos cumponentes de su Cunsìgiu regionale cumportant sa sessada de su Cunsìgiu matessi e s'eletzione in pari tempus de su Cunsìgiu nou e de su Presidente de sa Regione si est eletu a sufràgiu universale e deretu.

In su casu in su cale su Presidente de sa Regione siat eletu dae su Cunsìgiu regionale, su Cunsìgiu est sessadu cando non siat capassu de funtzionare pro s'impossibilitade de formare una majoria intro de sesanta dies dae sas eletziones o dae sas dimissiones de su Presidente matessi.

Sa legge regionale de sa cale a su comma de duos non est comunicada a su Governu in cunforma a su primu comma de s'articulu 33.

Subra custa su Governu de sa Repùblica podet promòvere sa chistione de legitimidade costituzionale in antis a sa Corte Costituzionale intro 30 dies dae sa publicatzione sua.

Sa lege regionale de sa cale a su segundu comma est sutaposta a referendum regionale, sa disciplina de su cale est previdida dae lege regionale apòsita, si intro de tres meses dae sa publicatzione sua nde fatzat rechesta su de chimbanta unu de sos eletores de sa

Regione o su de chimbe unu de sos cumponentes de su Cunsìgiu regionale.

Sa lege sutaposta a referendum no est promulgada si no est aprovada dae sa majoria de sos votos bàlidos.

Si sa lege est istada aprovada a majoria de sos duos tertzos de sos cumponentes de su Cunsìgiu regionale, si printzipiat su referendum petzi si, intro de tres meses dae sa publicatzione sua, sa rechesta est sutascrita dae su de trinta unu de sos chi ant deretu de votu pro s'elezione de su Cunsìgiu regionale.

Artìculu 16

Su Cunsìgiu regionale est cumpostu dae otanta cunsìgeris eletos a sufràgiu universale, deretu, uguale e secretu.

Artìculu 17

Est eletore e elegibile a su Cunsìgiu regionale chie est iscritu in sas listas elettorales de sa Regione. S'ufìtziu de unu cunsìgeri regionale est incumpatibile cun cussu de unu membru de una de sas Cameras o de un'àteru Cunsìgiu regionale o de unu sìndigu de una Comuna cun populatzione prus manna de deghe mìgia abitanes, o de unu membru de su Parlamentu europeu.

Artìculu 18

Su Cunsìgiu regionale est eletu pro chimbe annos. Su cuincuènniu decurrit dae sa data de sas eleziones. Sas eleziones de su cunsìgiu nou sunt cunvocadas dae su Presidente de sa Regione e s'ant a pòdere fàghere a decùrrere dae sa de bàtoro domìnigas chi pretzedet e non ultres sa segunda domìniga imbeniente a s'acumprimentu de su periodu de su cale a su comma antepostu.

Su decretu de cunvocatzione de sas eleziones depet essere publicadu non ultres su de barantachimbe dies in antis de sa data apostivigada pro sa votatzione.

Su Cunsìgiu nou si reunit intro de sas binti dies dae sa proclamatzione de sos eletos fata chi siat sa cunvocatzione de su Presidente de sa Regione in càrriga.

Artìculu 19

Su Cunsìgiu regionale eligit, in intro de sos cumponentes suos, su Presidente, s'Ufìtziu de presidèntzia e cummissiones, in cunformidade a su regulamentu internu, chi adotat a majoria assoluta de sos cumponentes suos.

Artìculu 20

Su Cunsìgiu si reunit de deretu sa prima die non festiva de freàrgiu e de santugaini-ladàmine. Si reunit a manera istraordinària pro iniziativa de su Presidente suo o pro rechesta de su Presidente de sa Giunta regionale o de unu quartu de sos cumponentes suos.

Artìculu 21

Sas deliberatziones de su Cunsìgiu regionale non sunt bàlidas si no est presente sa majoria de sos cumponentes suos e si non sunt istadas adotadas a majoria de sos presentes, francu chi non siat previdida a òbrigu una majoria ispetziale.

Artìculu 22

Sas setziadas de su Cunsìgiu regionale sunt pùblicas. Su Cunsìgiu podet deliberare sempere-cando de si riunire in setziada secreta.

Artìculu 23

Sos cunsìgeris regionales, in antis de èssere amitidos a s'esertzìtziu de sas funtziones issoro, faghent giura de èssere fideles a sa Repùblica e de esertzare s'ufitziu issoro cun s'iscopu

ùnìcu de su bene, chi non podet essere ischirriadu, de s'Istadu e de sa Regione Sardigna.

Artìculu 24

Sos cunsìgeris regionales rapresentant sa Regione totu intrea.

Artìculu 25

Sos cunsìgeris regionales non podent èssere persighidos pro sas opinionones espressadas e sos votos dados in s'esertzìtziu de sas funtziones issoro.

Artìculu 26

Sos cunsìgeris regionales retzint un'indennidade fissada cun lege regionale.

Artìculu 27

Su Cunsìgiu regionale esertzitat sas funtziones legislative e regulamentares atribuidas a sa Regione.

Artìculu 28

S'initiativa de sas leges pertocat a sa Giunta regionale, a sos membros de su Cunsìgiu e a su pòpulu sardu.

Artìculu 29

(Abrogadu dae s'art. 3, Lege Costituzionale 31 ghennàrgiu 2001, n°2)

Artìculu 30

Ogni disinnu de lege depet èssere a manera preventiva esaminadu dae una Commissione, e aprovadu dae su Cunsìgiu, artìculu pro artìculu, cun votazione finale.

Artìculu 31

Su Cunsìgiu regionale aprovat ogni annu su bilàntziu e su contu serradu a cunsuntivu presentados dae sa Giunta. S'annu finantziàriu de sa Regione at sa decurrèntzia de s'annu solare.

Artìculu 32

(Artìculu abrogadu dae s'art. 3, L.Cost. 31 gennaio 2001, n. 2)

Artìculu 33

Ogni lege aprovada dae su Cunsìgiu regionale est comunicada a su Governu de sa Repùblica e promulgada trinta dies a pustis de sa comunicatzione, francu chi su Governu no la torret a imbiare cun s'annotu, chi etzedit sa cumpetèntzia de sa Regione o cuntrastet cun sos interessios natzionales.

Cando su Cunsìgiu regionale la torret a approvare de nou a majoria assoluta de sos cumponentes suos, est promulgada si, intro de 15 dies dae sa comunicatzione noa, su Governu de sa Repùblica non promovet sa chistione de legitimidade in antis de sa Corte Costituzionale o cussa de mèritu pro cuntrastu de interessos a in antis de sas Cameras.

Si una lege est decrarada urgente dae su Cunsìgiu regionale a majoria assoluta de sos cumponentes suos, sa promulgatzione e s'intrada in vigèntzia, si su Governu de sa Repùblica lu adduit, non sunt subordinados a sos tèrmines subra-indicados.

Cando su Governu no adduit, si àplicat su de duos commas de custu artìculu.

Sas leges sunt promulgadas dae su Presidente de sa Regione e intrant in vigèntzia su de bìndighi dies imbeniente a cussu de sa

publicatzione issoro in su Bulletinu Ufitziale de sa Regione, francu chi issas apostivighent unu tèrmine diferente.

Artìculu 34

Su Presidente de sa Regione, sa Giunta e sos cumponentes suos sunt òrganos esecutivos de sa Regione.

Artìculu 35

Su Presidente de sa Regione est su rapresentante de sa Regione Autonoma de sa Sardigna.

Unu cumponente de sa Giunta regionale leat in càrrigu sas funtziones de Visupresidente de sa Regione.

S'aprovatzione de sa motzione de discunfiàntzia contras a su Presidente de sa Regione eletu a sufràgiu universale e deretu, e finas sa rimozione, s'impedimentu permanente, sa morte o sas dimissiones de su Presidente matessi cumportant sas dimissiones de sa Giunta e sa sessada de su Cunsìgiu regionale.

Artìculu 36

(Artìculu abrogadu dae s'art. 3, L.Cost. 31 ghennàrgiu 2001, n. 2.)

Artìculu 37

Sa Giunta regionale est responsabile cara a su Cunsìgiu. Su votu de discunfiàntzia de su Cunsìgiu determinat sas dimissiones de sa Giunta.

Artìculu 38

Sos membros de sa Giunta regionale tenent su deretu de sighire sas setziadas de su Cunsìgiu, finas si non nde faghent parte.

Artìculu 39

S'ufìtziu de su Presidente de sa Regione e de membru de sa Giunta no est incumpatibile cun àteros ufìtzios pùblicos de calesisiat creze.

Artìculu 40

Sos dipendentes de una pùblica amministrazione chi siant nomenados membros de sa Giunta Regionale sunt postos a disponimentu de sa Regione sena assignos, ma cunservant sos àteros deretos de carriera e de antzianidade.

Artìculu 41

Contra a sos provvedimenti de sos membros de sa Giunta regionale prepostos a sos sìngulos ramos de s'amministrazione si faghet ricursu a sa Giunta chi detzidet cun decretu de su Presidente de sa Regione.

Custu decretu custituit provedimentu definitivu.

Artìculu 42

Su Cunsìgiu regionale tenet facultade de istituire òrganos de consulèntzia tècnica.

TÌTULU V – Entes locales

Artìculu 43

Sas provìntzias de Casteddu, Nùgoro e Tàtari cunservant s'istrutura attuale de entes territòriales.

Cun lege regionale podent èssere modificadas sas circoscritziones e sas funtziones de sas provìntzias, in cunformidade a sa boluntade de sas populatziones de ogni provìntzia interessada espressada cun referendum.

Artìculu 44

Sa Regione esertzitat a manera normale sas funtziones amministrativas suas deleghende-las a sos entes locales o giuende-si de sos ufitzios issoro.

Artìculu 45

Sa Regione, intesas sa populatziones interessadas, podet istituire cun lege in su territòriu suo comunas noas e modificare sas circoscritziones e denominatziones issoro.

Artìculu 46

Su controllu subra sos atos de sos entes locales est esertzitadu dae òrganos de sa Regione in sos modos e in sos lìmities apostivigados cun lege regionale in armonia cun sos printzìpios de sas leges de s'Istadu.

TÌTULU VI –Raportos intre Istadu e Regione

Artìculu 47

Su Presidente de sa Regione dirigit sas funtziones amministrativas delegadas dae s'Istadu a sa Regione, cunformande-si a sas istrutziones de su Governu.

Issu partizipat a sas setziadas de su Cunsìgiu de sos Ministros, cando si tratant chistiones chi pertocant a manera particolare sa Regione.

Artìculu 48

Unu rapresentante de su Governu subraintendet a sas funtziones amministrativas de s'Istadu non delegadas e las coordinat cun cussas esertzitas dae sa Regione.

Artìculu 49

Su Governu de sa Repùblica podet delegare a sa Regione sas funtziones de tutela de s'òrdine pùblicu.

Custas ant a essere esertzitas, in sos lìmities de sas diretivas prevèdidas dae su Governu, dae su Presidente de sa Regione, chi, pro custu iscopu, at a pòdere rechèdere s'impreu de sas fortzas armadas.

Artìculu 50

Su Cunsìgiu regionale podet èssere sessadu cando fatzat atos contras a sa Costituzione o a custu Istatutu o violatziones graes o cando, nointames sa sinnalatzione fata dae su Governu de sa Repùblica, non protzedat a sa sustitutzione de sa Giunta regionale o de su Presidente chi apant fatu atos o violatziones de sa matessi creze. Podet èssere sessadu finas pro resones de seguràntzia nazionale.

Sa sessada est disposta cun decretu motivadu dae su Presidente de sa Repùblica, fata chi siat deliberatzione dae su Cunsìgiu de sos Ministros, intesa sa Commissione parlamentare pro sas chistione regionales.

Cun su decretu de sessada est nominada una Cummissione de tres tzitadinos elegìbiles a su Cunsìgiu regionale, chi provedit a s'

amministratzione ordinària de cumpetèntzia de sa Giunta e a sos atos improrrogàbiles, de sutapònnera a sa ratìfica de su Cunsìgiu nou. Sa Commissione cunvocat sas eletziones chi si depent fàghere intro de tres meses dae sa sessada.

Su Cunsìgiu nou est cunvocado dae sa Commissione intro de 20 dies dae sas eletziones.

Cun decretu motivadu de su Presidente de sa Repùblica e cun s'osservàntzia de sas formas de sas cale a su de tres commas est disposta sa rimozione de su Presidente de sa Regione, si eletu a sufràgiu universale e deretu, chi apat fatu atos contras a sa Costituzione o violatziones de lege graes e a supriu. Sa rimozione podet finas èssere disposta pro resones de seguràntzia nazionale.

Artìculu 51

Su Cunsìgiu regionale podet presentare a sas Cameras votos e propostas de lege subra matèrias chi interessant sa Regione.

Sa Giunta Regionale, cando iscumproet chi s'aplicu de una lege o de unu provedimentu de s'Istadu in matèria economica o finantziària resurtet faghende dannu a s'Ìsula a manera manifesta, podet pedire sa suspensione a su Governu de sa Repùblica, su cale, iscumproada sa netzessidade e s'urgèntzia, podet pigare provedimentos, cando siat pretzisu, a norma de s'art. 77 de sa Costituzione.

Artìculu 52

Sa Regione est rapresentada in sa elaborazione de sos progetos de sos tratados de cummèrtziu chi su Governu punnet a stipulare cun Istados èsteros cando pertochent a interessos ispetzìficos de sa Sardigna.

Sa Regione est intesa in matèria de legislazione doganale pro cantu pertocat sos produtos tìpicos de interessu suo ispetzìficu.

Artìculu 53

Sa Regione est rapresentada in s'elaboratzione de sas tarifas ferruviàrias e de sa regulamentatzione de sos servìtzios

nazionales de comunicatzione e trasportos terrestres, marìtimos e aèreos chi la podent interessare a manera dereta.

TÌTULU VII – Revisione de s'Istatutu

Artìculu 54

Pro sas modificatziones de custu Istatutu s'aplicat su protzedimentu apostivigadu dae sa Costituzione pro sas leges costituzionales. S'iniziativa de modificatzione podet èssere esertitada finas dae su Cunsìgiu regionale o dae a su mancu binti mìgia eletores.

Sos progetos de modificatzione de custu Istatutu de iniziativa governativa o parlamentare sunt comunicados dae su Governu de sa Repùblica a su Cunsìgiu regionale, chi espressat su pàrrere suo intro de duos meses.

Si in casu unu progetu de modifica siat istadu aprovalu in sa prima deliberatzione dae una de sas Càmeras e su pàrrere de su Cunsìgiu regionale siat contras, su Presidente de sa Regione podet cunvocare unu referendum consultivu in antis de s'acumprimentu de su tèrmine prevìdidu dae sa Costituzione pro sa segunda deliberatzione.

Sas modificatziones aprovadas a s'Istatutu non sunt semperecando sutapostas a referendum nazionale.

Sos disponimentos de su Tìtulu III de custu Istatutu podent èssere modificados cun leges ordinàrias de sa Repùblica addaesegus de proposta de su Governu o de sa Regione, in ogni casu intesa sa Regione.

TÌTULU VIII – Normas transitòrias e finales

Artìculu 55

Sas funtziones de s'Artu Cummissariadu e de sa Consulta regionale sarda tenent dura finas a sa prima eletzione de su

Cunsìgiu regionale, chi at a èssere cunvocada dae su Guvernu de sa Repùblica intro deghe meses dae s'intrada in vigèntzia de custu Istatutu.

Sa prima eletzione de su Cunsìgiu regionale s'at a fàghere in cunformidade a s'art. 16 de s'Istatutu e a sa lege pro s'eletzione de sa Càmera de sos deputados, in cunfromma a sas normas chi ant a èssere apostivigadas cun decretu legislativu, intesos s'Artu Cummissariadu e sa Consulta regionale.

Sas circoscrizioni elettorales sunt determinadas in cunfromma a sas provìntzias atuales.

Artìculu 56

Una Commissione paritària de bàtor membros, nomenados dae su Guvernu de sa Repùblica e dae s'Artu Cummissàriu pro sa Sardigna intesa sa Consulta regionale, at a propònnere sas normas chi pertocant a su passàgiu de sos ufizios e de su personale de s'Istadu a sa Regione, e finas sas normas de atuatzione de custu Istatutu.

Custas normas ant a èssere sutapostas a su pàrrere de sa Consulta o de su Cunsìgiu regionale e ant a èssere emanadas cun decretu legislativu.

Artìculu 57

In sas matèrias atribuidas a sa cumpetèntzia de sa Regione, finas a cando non siat dispostu a manera diferente cun leges regionales, s'àplicant sas leges de s'Istadu.

Artìculu 58

Custa lege costituzionale intrat in vigèntzia sa die imbeniente a cussa de sa publicatzione in sa Gazeta Ufiziale de sa Repùblica.

Normas transitòrias

Finas a sa data de intrada in vigèntzia de sa lege previdida dae s'artìculu 15 de s'Istatutu ispetziale pro sa Sardigna, comente modificadu dae su comma 1 de custu artìculu, su Presidente de sa Regione est eletu a sufràgiu universale e deretu. S'eletzione si faghet paris cun cussa pro su rennou de su Cunsìgiu regionale. Intro de deghe dies dae sa proclamatzione su Presidente eletu nominat sos cumponentes de sa Giunta e los podet in calesiat mamentu revocare; atribuit a unu de issos sas funtziones de Visupresidente. Si su Cunsìgiu regionale aprovat a majoria assoluta de sos cumponentes suos una motzione motivada de discunfiàntzia contras a su Presidente de sa Regione, presentada dae a su mancu su de chimbe unu de sos cunsìgeris e posta in discussione non prima de tres dies dae sa presentada sua, intro de tres meses si protzedet a eletziones noas de su Cunsìgiu e de su Presidente de sa Regione. Si protzedet a sa matessi manera a eletziones noas de su Cunsìgiu e de su Presidente de sa Regione in casu de dimissiones, impèdimentu permanente o morte de su Presidente. Firmu cantu dispostu a sos commas 3 e 4, sos disponimentos de sos cales a custu comma non s'àplicant a su Cunsìgiu regionale in càrriga a sa data de intrada in vigèntzia de custa lege costituzionale. Si no est dispostu a àtera manera dae sa lege previdida dae su mentovadu artìculu 15 de s'Istatutu ispetziale pro sa Sardigna, a su Cunsìgiu regionale in càrriga sighint a s'aplicare sos disponimentos istatutàrios vigentes a sa data de intrada in vigèntzia de custa lege costituzionale.

Artìculu 3, comma 3

Si in casu si depat protzèdere in cunforma a su comma 2 e a sa data de cunvocatzione de sos comìtzios eletorales pro su rennou de su Cunsìgiu regionale non siant istadas aprovasas sas modificatziones chi cunsighint a sa lege elettorale regionale, in cunforma a su mentovadu artìculu 15 de s'Istatutu ispetziale pro sa Sardigna, pro s'eletzione de su Cunsìgiu regionale e pro s'eletzione

de su Presidente de sa Regione si osservant, in cantu in cumpatibilidade, sos disponimentos de sas leges de sa Repùblica chi disciplinant s'eletzione de sos Cunsìgios de sas Regiones a istatutu ordinàriu. Sas circoscritziones elettorales prevididas dae custos disponimentos sunt costituidas dae su territòriu de ogni provìntzia de sa Regione Sardigna e, pro sos cunsìgeris chi sunt eletos cun sistema magioritàriu, dae su territòriu de sa Regione intrea. Sunt candidados a sa Presidèntzia de sa Regione sos capulistas de sas listas regionales. Est proclamadu eletu Presidente de sa Regione su candidadu capulista chi at cunsighidu su nùmeru prus artu de votos bàlidos in totu sa Regione. Su Presidente de sa Regione faghet parte de su Cunsìgiu regionale.

Su disponimentu de su cale a su de batordighi commas de s'artìculu 15 de sa lege 17 freàrgiu 1968, n°108, postu dae su comma 2 de s'artìculu 3 de sa lege 23 freàrgiu 1995, n°43, e su disponimentu de su cale a su penùrtimu perìodu de custu comma s'aplicant finas in derogatzione a su nùmeru de sos cunsìgeris regionales apostivigadu dae s'artìculu 16 de s'Istatutu, comente sustituidu dae su comma 1 de custu artìculu. Est eletu a sa càrriga de cunsìgeri su candidadu capulista a sa càrriga de Presidente de sa Regione chie at cunsighidu unu nùmeru de votos bàlidos prus artu a pustis de cussu de su candidadu proclamadu Presidente.

S'Ufitziu tzentrale regionale reservat, pro custu, s'ùrtimu de sos sègios chi a manera dabbile tocant a sas listas circoscritzionales cullegadas cun su capulista de sa lista regionale, proclamadu a sa càrriga de cunsìgeri, in s'ipòtesi previdida a su nùmeru 3) de su de treighi commas de s'artìculu 15 de sa lege 17 freàrgiu 1968, n°108, postu dae su comma 2 de s'artìculu 3 de sa lege 23 freàrgiu n°43; o de àtera manera su sègiu atribuidu cun su restu o cun sa cifra elettorale prus bàscia, intre cussos de sas matessi listas, in sea de collègiu ùnicu regionale pro su partzimentu de sos sègios circoscritzionales chi resuzant. Si totu sos sègios chi tocant a sas listas collegadas los apant assinnados a cuotziente intreu in sea circoscritzionale, s'Ufitziu tzentrale regionale protzedit a s'atribuzione de unu sègiu in atzunta, su cale si depet pònnere in contu pro sa determinatzione de sa cuota pertzentuale chi cunsighit

de sègios chi tocant a sas listas de majoria in intro a su Cunsìgiu regionale. A custa eletzione sighint a s'aplicare, a manera de suplèntzia e in cantu in cumpatibilidade cun sos disponimentos de sa lege 17 freàrgiu 1968, n°108, e modificatziones imbenientes, e de sa lege 23 freàrgiu 1995, n°43, sos disponimentos de sas leges de sa Regione Sardigna pro s'eletzione de su Cunsìgiu regionale, petzi pro sa disciplina de s'organizatzione amministrativa de su protzedimentu elettorale e de sas votatziones.

Artìculu 3, comma 4

Su Cunsìgiu regionale in càrriga a sa data de intrada in vigèntzia de custa lege costituzionale decadit cando, intro de sessanta dies dae s'aprovu de una motzione de discunfiàntzia o dae sas dimissiones de su Presidente de sa Regione, non siat capassu de funtzionare pro s'impossibilitade de formare una majoria. In custu casu si protzedit a eletziones noas e s'aplicant sos commas de custu artìculu.

Normas finales

Artìculu 6, comma 3

Intro de dòighi meses dae sa data de intrada in vigèntzia de custa lege costituzionale, su Governu providit a iscrìere, esclusa calesisiat facultade de fàghere modificas o bariatziones, su testu nou de s'Istatutu Ispetziale pro sa Sardigna, comente resurtat dae sos disponimentos inclusos in sa lege costituzionale 26 freàrgiu 1948, n°3, in sa lege costituzionale 23 freàrgiu 1972, n°1, in sa lege 13 aprile 1983, n°122, in sa lege costituzionale 12 aprile 1989, n°3, e in sa lege costituzionale 23 cabudanni 1993, n°2, abbarradas in vigèntzia, e dae cussas in sas cales a s'artìculu 3 de custa lege costituzionale.